

Nr 6 1963

Årgång 15

Pris 75 öre

vi kvinnor

hänt sen sist

"LÄR — SPAR — RES!" är mottot för den nya giv som ABF, sparbankerna och RESO gemensamt presenterar inför vinterns studieverksamhet i hela landet. Avsikten med den nya studieformen är att deltagarna genom kvällsstudier skall lära sig litet om det land som man planerar resan till. Historia, ekonomi, sociala förhållanden och landets kultur är några av studieämnena. Hitills är cirklar planerade om USA, Sovjetunionen, Israel, Grekland och Tunisien. Det hela går ut på att få fram ett mera aktivt resande, en turism som inte bara ger sol och bad utan också kontakt med landet och dess invånare. I anslutning till varje studiecirkel bildas sparklubbar för att deltagarna skall kunna planera sina resor på ett ekonomiskt förnuftigt sätt.

★

EN MILJARD TIMMAR lägger de svenska husmödrarna ärligen ned på att skala potatis och det är högeligen önskvärt att detta arbete inte görs ännu mer tidsödande av att potatisen är av så dålig kvalitet att hälften måste kastas i slasken, ansåg statsrådet Ulla Lindström, när hon talade på SMAK:s tioårsjubileum i Stockholm. Den inhemska potatisens kvalitet har dock höjts åtskilligt på senare år, konstaterade statsrådet och menade att åran härav främst tillkommer SMAK (Svensk matpotatiskontroll). Visserligen krymper svenskarnas potatiskonsumtion — den har sedan 20-talet minskat med nära hälften och utgör nu ungefär 86 kilo per person och år — men potatisen intar alltså en tät position i kosthåll, varför det inte finns någon anledning att ge tappt i strävandena att ytterligare förhöja detta viktiga livsmedels kvalitet.

★

ATT ÖVA SINA KUNSKAPER i engelsk konversation skall de uppsalabor, som har sina arbetsplatser i Stockholm, få möjlighet till i vinter. Och det är den nästan en timma långa resan mellan Uppsala och Stockholm som ska utnyttjas för detta ändamål. Varje tisdags- och torsdagsmorgon ställer SJ en särskild vagn till förfogande för de kunskapsförstärkande och Kursverksamheten vid Uppsala universitet som är initiativtagare, ombesörjer lärarkrafter. Denna mycket fiffiga idé har hämtats från broderlandet Norge och skall för första gången prövas i Sverige.

POLION HAR BESEGRATS kunde nionde europeiska poliokongressen konstatera när den för kort tid sedan samlades i Stockholm för att diskutera de erfarenheter som gjorts i bekämpningen av polio. 200 delegater från alla europeiska länder deltog i kongressen. Sveriges kunde rapportera att i fjol inträffade endast fyra fall och i år har ännu inte något fall förekommit. Av övriga rapporter framgick ävenledes att polio numera är en sällsynt sjukdom i de flesta europeiska länder men fortfarande är ett problem i Italien, Spanien och Grekland.

★

TRE TON PLÅTSKROT av allra hemligaste slag har hittills förgäves väntat på förintelsen. Det är en postorderfirma i Borås som övergått till ett nytt hälsokortssystem och nu har bekymmer hur den skall bli av med det gamla kundregistret som är utfört på plåtar. En skrotfirma i Göteborg har generöst erbjudit sig att ta hand om dem men företaget har tackat nej. I "Knallestan" där konkurrensen är knivskarp mellan de stora postorderföretagen vågar man inte ta risken att det kasserade kundregistret skulle hamna i obehöriga händer. Som en sista utväg funderar man nu på att med lastbil transportera de tre tonnen till Göteborg, hyra en båt som med okänd destination skall sticka till havs och sänka den hemliga skrotlasten i böljorna de blå.

★

SOCIALSTYRELSEN föreslår att budgeten för de allmänna barnbidragen skall sänkas med nio miljoner kronor budgetåret 1964/65. Anledningen är att antalet barn under 16 år då beräknas uppgå till bara 1.705.000 mot beräknade 1.721.000 i december i år. Är det männe ingen som tänkt på att barnbidragen behöver höjas?

OMSLAGSBILDEN: Den 16 juni 1963 — en av de största märkesdagarna i kvinnonemancipationens historia. Valentina Teresjkova gör sin rymdfärd. Kvinnan blir mannens jämlike i rymden.

I nästa nummer av vi kvinnor — stor intervju med Valentina.

vi kvinnor

Nummer 6 - 1963 - 15:e årg.

Ansvarig utgivare:
VALBORG SVENSSON

Redaktör: BIRGIT JANSSON

I redaktionskommittén:
SIGNE FREDHOLM
MAUD SUNDQVIST
BIRGIT ÖHRN

★

Utkommer med nio nr per år
Prenumerationspris per år 6 kr
Lösnummer 75 öre

Postgiro 513 23 — Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va

SVENSKA KVINNORS
VÄNSTERFÖRBUND
Tel. 32 80 96

Tryckeri AB Plantryck
Stockholm 1963

innehåll

sid.

Avtalet om förbud mot kärnva- penprov	3
Vi ser på varan	4
Fred genom misstag	5
Det är synd om människorna ..	6
Unga kvinnor i SKV	7
Småbarnsmamma med yrkesar- bete	8-9
För att livet skall segra	10-11
Låt det jämt finnas solsken	13
Kvinnan säkrast bakom ratten ..	14
Hem och hushåll	15
Barnens sida: Alla mina djur ..	16
Käseriet: terror	19

Svenska Kvinnors Vänsterförbund

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdat sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och sin övertygelse att samhällets måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga kvinnornas rättigheter: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra alla barn ett lyckligt liv i trygghet; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av freden.

Avtalet om förbud mot kärnvapenprov

Detta avtal har stor betydelse. Den 5 augusti 1963 var en glädjedag för alla som vet att människorna i atomåldern står inför valet att leva i fred med varandra eller dö. Vi hälsar med tacksamhet detta första steg på vägen bort från krig.

Att de båda atomstormakterna och England trots alla svårigheter och efter många misslyckade försök nu mötts i vänskap och slutit ett fördrag är ett första bevis på en smula förtroende, en första början till samarbete. Nu vägar vi börja hoppas på en framtid för mänskligheten.

Vi vet väl att detta första steg i och för sig är otillräckligt — det minskar inte de enorma vapenförråden. Det lättar föga de enorma rustningsbördorna.

Likväl är något väsentligt vunnet redan genom detta första steg ensamt. Fredsarbetarna har alltid krävt förbud mot kärnvapenprov först av allt. Och med rätta eftersom kärnvapenprov intar en särställning bland alla krigsförberedelser. Dessa prov har vållat sjukdomar och arvsskador redan under de gångna åren sedan 1945.

Alla kärnvapenprov leder till en ökning av den radioaktiva strålning som är en fara för den mänskliga organismen. Detta gäller om ock i mindre grad även om de underjordiska proven och man måste därför hoppas att förbudet så snart som möjligt kan utvidgas till att omfatta även dessa prov. Det s. k. radioaktiva utfallet efter kärnvapenprov som når kroppen på olika vägar

leder till sjukdomar (leukemi, cancer) eller till förändringar i könscellerna som hotar kommande generationer.

Så länge proven pågått har det varit svårt att få full kunskap om riskernas omfattning. Man har brukat tala om ett tröskelvärde under vilket strålningen skulle vara ofarlig. Vetenskapsmännen tycks dock vara mer och mer ense om att även de minsta doser innebär en fara. När vi nu fått ett förbud mot kärnvapenprov kan man hoppas på ökad forskning fri från försvarstekniska hänsyn.

Det förefaller inte osannolikt att förbudet mot kärnvapenprov även kan möjliggöra en mera spridd kunskap om vad ett krig i atomåldern verkligen skulle innebära. Hittills har man oftast nöjt sig med att tala om kvantitativa skillnader mellan gångna och framtida krig — i och för sig skrämmande nog — men man har undvikit att beröra den avgörande kvalitativa skillnaden. Ett krig numera skulle med all sannolikhet föras även med kärnvapen som nu finns i alla storlekar från raketer med megatonladdning till små bomber för handvapen. Ett kärnvapenkrig skulle förgifta framtiden, kanske omöjliggöra liv på jorden. De överlevande människorna skulle tyngas av sjukdomar. De skulle få svårt att livnära sig eftersom djur- och växtvärlden skulle ha drabbats av radioaktiv förstörelse. En amerikansk biolog har framhållit att fågeldöden skulle vara en stor tragedi. Utan fåglar skulle insekterna för-

öka sig katastrofalt. Insekter och bakterier är mycket resistent mot radioaktiv strålning. De skulle komma att besitta jorden.

Men vi vill ju att mänskligheten ska få överleva, vi tror på dess möjligheter. Vi mödrar inte minst vill lämna en oförstörd jord i arv till våra efterkommande. För oss alla innebär avtalet om förbud mot kärnvapenprov en ljusglimt som ger oss nytt mod i arbetet för fred och samförstånd. Vi räknar med fortsatta förhandlingar i Genève och i FN och med nya framsteg. För de nordiska länderna är vårt stora önskemål den kärnvapenfria zon som Östen Undén föreslog redan 1961 och som nu änyo föreslagits av Finlands president.

Slutmålet för alla fredsarbeters strävanden i kärnvapenfrågan är trots allt klart uttryckt i den kinesiska regeringens uttalande av den 31 juli 1963: "Alla länder i världen, såväl de som har som de som icke har kärnvapen, deklarerar högtidligen att de skall helt, grundligt, totalt och bestämt förbjuda och förstöra kärnvapnen. Tydligare utsagt att de icke skall använda kärnvapnen, icke skall exportera eller importera, tillverka, prova eller lagra dem; att de skall förstöra alla existerande kärnvapen och medlen för dessas användning — — —"

Andrea Andreen

Sänd tillbaka dödsbrickorna!

För någon tid sedan damp ett litet paket ned i vår brevlåda. Paketet var adresserat till vår tvåårige son. Man var först litet nyfiken vad innehållet skulle vara. Nyfikenheten utbyttes snart nog mot ilska när man upptäckte att paketet innehöll en DÖDSBRICKA.

Vad har vår son för nytta av denna bricka om kriget skulle komma? Något skydd utgör den ju inte!

Dödsbrickan visar hur vårt psykologiska försvar tänker. Man vill vänja oss att se kriget som något ofrånkomligt och har inget annat skydd att bju-

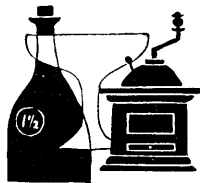
da våra barn än dödsbrickor och begravningsberedskapen håller papperssäckar i lager för att stoppa ned, de genom atombombens eldstorm förbrända, barnen i.

Därför alla föräldrar som har mottagit denna dödsbricka, skicka dem tillbaka till avsändaren, som en protest mot den defaitism som råder inom vårt civilförsvar.

Det finns andra och bättre framtidsutsikter att bjuda våra barn än dödsbrickor!

Ivar Mårtensson

"När skönheten köps på burk då ska klokheden vara med."

Alla har vi väl haft semester nu, i någon form. Och alla har väl solat sig i denna sköna sommar.

Kanske lite väl mycket t. o. m. För när man kommer in i sin vanliga omgivning i stan och ser sej i spegeln, så undrar man vad det är för ett oborstat fruntimmer man får syn på där. Den människa är väl inte skapt som inte läter skönhetsvård och sådant vila i frid på sommaren och helt hänger sej åt landets fröjder så länge de varar. Det är klart att man borde, men hur det nu är så blir det liksom inte av. Jag tror förresten att det kan vara bra för hyn att helt få vara i fred någon tid av året. Och vår sommar är kort.

Men nu måste vi handla! Från alla veckotidningar man har läst vid sin lantliga kaffebricka har man hämtat sej ett prydligt och solitt komplex för att man inte ser ut som damen på bilden i skönhetskrämsannonsen. (Det är annonsörens avsikt att man ska skaffa sig det). De är vackra och stiliga, dessa damer, som gör reklam för dessa tusen olika märken, det ska vi villigt erkänna, annonserna är väl genomarbetade, flott upplagda och säljande, samt: dyra.

Detta sista ska vi hålla i minnet när vi köper hudkräm. Det är i sista hand inte firmorna som får betala annonskostnaderna utan de ligger så lurigt inbakade i priset på det firman säljer.

Tänk, så många sköna tior av ens lön som man kan offra på skönhetsmedel! Bara ett par, tre olika saker kan ta ett djupt hål i kassan. Men man har köpt dyra krämer ändå för att bli så underskön, att alla andra små kvinnor förbleknar vid jämförelsen. Det är vad som står på etiketten vanligen och det vore ju härligt att vara den utvalda och avundade skönheten.

Men här har du använt dina dyra förvärv länge. Om man ser på en lång rad damer bredvid varann, kan man då i raden peka ut just dej: se, där sitter hon, som använder "Mirakel"-kräm till sin ansiktsvård??

Ansikte och hy ska vårdas regelbundet och inte försummas en enda dag, men man kan nå precis lika gott resultat och bli lika vacker med de enkla och icke dyra preparat som finns att köpa på våra apotek.

20 gram vitt vax
65 „ paraffinolja

25 „ destillerat vatten
1 „ borax

10 droppar bergamottolja (man kan gärna göra dubbel sats).

Smält vaxet i en kastrull och under kraftig vispning röres det uppvärmda vattnet med den upplösta boraxen i. Man rör, till krämen är kall och tillsätter då bergamottoljan.

En muskelolja till ögonens tunna skinn göres som följer. Den är utmärkt och lätt att använda varje dag.

35 gram ricinolja
15 „ mandelolja
10 droppar bergamottolja.

Ingredienserna skakas väl tillsammans. Färdigt att tas i bruk.

Om du spar dina slantar en tid så får du faktiskt ett litet kapital över. Detta har skarpare hjärnor än min funnit ut. Men du kan köpa dej något för pengarna.

Kanske en TV. Men här en varning: det kan inträffa att där kommer ett roligt program, och då har du strax en ny uppsättning rynkor att pyssla med!

Chiyuan

höstens nya frisyr heter "Désirée"

Man har utgått från den klädsamma och eleganta frisyr som vår första svenska drottning av huset Bernadotte bar, men den tidens stora lockar har omsatts i volymer som mjukt inramar ansiktet, till hälften täcker öronen, men lämnar deras nedersta snibb synlig och pannan i regel fri. Däremot går sidopartierna gärna något inåt kinden och vid tinningarna kan lätta och lätt böjda toppar leka sig inåt pannan för att göra inramningen mjukare.

Hjässpartiet har måttlig höjd och bakhuvudets övre del är fyllig. Däremot hålles håret mycket kort och mycket platt i nacken, varigenom fylligheten på bakhuvudets övre del och på hjässan ytterligare understrykes. Där nackansatsen så medger, klippes håret ock-

så gärna i snibb. Det skall vara en klart framträdande gräns mellan dessa båda hårpartier. Just denna uppbyggnad av bakhuvud- och nackpartierna är det mest karakteristiska för denna frisyrlinje, medan däremot utformningen och disponeringen av de volymer som inramar ansiktet anpassas individuellt inom ramen för modelinjen.

En helt ny klippningsteknik har utarbetats till Désirés, som dessutom förutsätter en välberäknad mjuk med stadig stödpermanent.

I höstlovens livliga färgackord har man sökt inspiration till effektfulla toningar och solskimrande reflexer som ger liv och lyster åt håret och framhäver frisyrens detaljer.

Désirée-linjen är en mjukt kvinnlig

linje, sober och stilfull, i hög grad passande svenska kvinnors smak för det enkla, okonstlade men ändå eleganta.

Den kände amerikanske humoristen Art Buchwald, vars historier ur vardagslivet offentliggjorts också här i Skandinavien har i "New York Herald Tribune" publicerat följande ytterst allvarliga historia som översatts efter att den återgivits i "SANE WORLD", New York 15.3.1963.

"I vår sista artikel skrev vi om hotet om krig genom olyckshändelse och vad det skulle betyda för oss alla. I dag skall vi ta upp ett ämne som är ännu mera skräckinjagande, nämligen fred genom olyckshändelse.

Tänk er, om en eller annan fick sina signaler i oordning och kom att igångsätta en fred genom ett misstag. Ni kommer kanske att säga att det är omöjligt, att det aldrig kan komma att ske. Men ju mer folk tumlar runt med saker som de inte förstår sig på, ju mer komplicerade våra kommunikationssystem blir, ju större nervpress det blir på våra ledare, som håller nyckeln till vår framtid i sin hand, dess större blir chansen att en eller annan kan ta sig för att igångsätta en fred, som ingen kommer att kunna kontrollera.

I en ny bok, som vi skriver, som heter "Fel-freden", har vi just beskrivit en sådan situation. Vi berättar hur någon trots alla till buds stående säkerhetsåtgärder på båda sidor kommer att utlösa den största fred, som mänskligheten någonsin upplevt.

★ Han tryckte på fel knapp.

Vår berättelse börjar i Genève under en av de många nedrustningskonferenserna. En kontorist i den amerikanska delegationen trycker på fel knapp på sin dechiffreringsmaskin och upptäcker att ryssarna har avfyrat något som möjligen kunde vara ett fredstillbud.

Han rapporterar det till sina överordnade, som ögonblickligen ringer upp Washington.

— Vi är inte säkra, säger ambassadören till presidenten, men vi tror att ryssarna håller på att förklara fred.

— Det kan ju vara falskt alarm, säger presidenten. — Vi har ju haft sådana tillbud förr.

— Ja, herr president, men jag tror att vi måste hålla oss beredda för den händelse det visar sig vara riktigt.

— All right, jag ska sätta igång operation "mänskligheten en god vilja".

Presidenten trycker på en knapp, som alarmerar baserna över hela landet. — Hör här, hör här... meddelar kommandanterna sitt folk, — ett ryskt fredsförslag har spårats över Genève. Det kan vara ett prov, men kanske är det

en realitet. Om det är en realitet, så var redo att annullera alla försvarskontrakt och förstöra alla lager av krigsmaterial här i landet.

★ Drastiska åtgärder vidtas.

Under tiden har ryssarna upptäckt att amerikanarna satt sina väpnade styrkor på fredsfot, och gör sig redo

ser de amerikanska marinmusikkårerna.

Båda parter kör som i blindo med en fruktansvärd fart hän mot en fredlig sammanstötning utan att blinka."

★ "Heta linjen" klar.

Här lämnar vi Art Buchwald och hans fantastiska historia och överläter

— Ryssarna har avfyrat något som kan vara ett fredstillbud.

att möta detta angrepp. Fem ryska divisioner demobiliseras, en atomprovsanläggning i Ural förstörs och 40 nya sovjetiska U-båtar sänks.

Amerikanarna får underrättelse här om och sänker ögonblickligen 14 av sina egna raketbärande kryssare, punkterar hjulen på alla sina strategiska bombplan och beordrar förstörelse av alla Polaris-raketer.

Ryssarna reagerar ögonblickligen och börjar ödelägga alla sina baser för interkontinentala raketer, demobiliserar ytterligare 200 divisioner och utesluter alla officerare ur presidiet.

Presidenten stänger igen Pentagon, ger stabscheferna semester och upplö-

ät er själva att spinna vidare på denna tråd fram mot det hissnande perspektiv, som en allmän förstörelse av alla vapen skulle innebära.

Som ett försök att förebygga en annan eventualitet än den som här sys-selsatt Art Buchwald nämligen krig genom olyckshändelse har i dagarna den s. k. "heta linjen" tagits i bruk. Genom denna skall de båda statscheferna i Amerika och Sovjetunionen kunna träda i direktkontakt med varandra i kritiska situationer. Den "heta linjen" mellan Moskva och Washington går via London, Köpenhamn och Stockholm och enligt avtalet i Genève ska de två länderna dela kostnaderna för arrangementet.

Det är synd om människorna

Så tänker man med Strindberg när man läst "Tyst Vår", Rachel Carsons bok om insektsbekämpning med kemiska medel (sv. övers. Tidens förlag 1963). Ett sådant släkte vi är: kortsynta, snikna, grymma, självbelåtna — skapelsen vore värd en bättre krona. "Jämte risken för att hela mänskligheten kan komma att förintas genom ett kärnvapenkrig har vår tids själva kärnproblem blivit denna förgiftning av människans totala miljö med ämnen av rent otrolig riskpotential — ämnen som samlar sig i växters och djurs vävnader och till och med tränger in i köns-cellerna och spränger sönder eller förändrar själva det ärftlighetsmaterial som formar framtiden."

Förf. berättar om den mäktiga industri som tillverkar helt syntetiska preparat med insektutrotande verkan. Denna industri är ett barn av andra världskriget då man sökte efter vapen för kemisk krigsföring och fann DDT som är ett klorerat kolväte. Till samma grupp hör en rad ännu giftigare ämnen som efterhand sammansatts i laboratorierna: klordan och det däri ingående heptoklor, BHC (bensolhexaklorid), lindan, aldrin, dieldrin, endrin m. fl. Den andra gruppen är fosfor-medlen, släkt med de farligaste nervgaserna som hålls i beredskap för krig. De verkar enzymförstörande. Mest använda är malathion och det ännu farligare parathion. Andra giftiga ämnen som används för växtutrotning är dinitrofenol och pentaklorfenol (även använt mot insekter).

Det är gripande och skakande att följa förf. när hon genom kapitel efter kapitel skildrar vad som hänt i USA och även i Kanada under den vilda jakten på skadeinsekter och ogräs, som skett med hjälp av sprutpistoler och flygplan. Blommor har försvunnit, fåglar har tystnat, fiskar har dött i massa, djur har fått en kvalfull död, många människor har blivit sjuka eller t. o. m. dött sedan de handskats vårdslöst med gifterna. Och på lång sikt än värre: "En förfärande syndaflojd av kemiska föreningar väller dagligen ned i våra vattenvägar." Det sker en allt allmän-nare nedsmutning av grundvattnet. "Så länge vi fortsätter att använda utrotningsmedel och så länge bokstavligen talat oförstörbara rester av dessa medel får fortsätta att anhopas i jorden

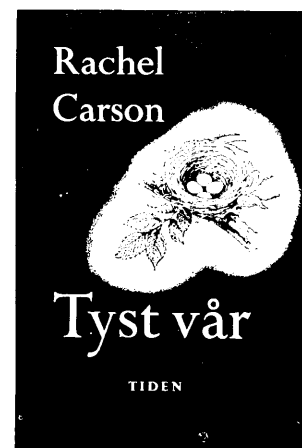
måste man med till visshet gränsande sannolikhet räkna med att vi medvetet försämrar vårt läge mer och mer."

Och allt detta utan någon tvingande nödvändighet — utom den ekonomiska plus okritisk upptäckarglädje och vår önskan att få snabba resultat på ett bekvämt sätt.

Fanns det då inga andra utvägar? Jo visst. Förkrigstidens ur i naturen redan förekommande produkter utvunna medel finns allttjämt: pyretrum ur torkade krysantemumblommor, nikotinsulfat ur vissa släktingar till tobak, rotenon ur indiska ärtväxter, ryania ur jordstammar av en tropisk växt. Ringblommor är ett skydd mot rundmask hos rosor. Blodhirs är ett ogräs som trivs bara i sjuka gräsmattor, om man hjälper gräsmattan med gödning så kan hirsen inte växa.

Och det finns andra möjligheter. Man kan spruta selektivt på de enskilda träd som man vill ha bort i stället för att döda hela vägkanter. Och i stort sett är insekternas inbördeskrig det enda effektiva medlet mot dem. Johannisörten i USA kan hållas efter med av en skalbagge från Frankrike. Fikonkaktus i Australien hålls i schack med hjälp av en argentinsk mal. Parasitstekeln från Korea håller efter japanskalbaggen; än bättre har det varit att ge dessa skalbaggar en bakteriesjukdom, "mjölksjukan", som är ofarlig för alla andra organismer. Barkborren som orsakar almsjukan kan hållas nere genom att angripa kläckningsplatserna och noga förstöra alla smittade träd. Lövs-kogsnunnan kan bekämpas med hjälp av importerade parasiter och rov-insekter — det har man gjort i nära 100 år. Sköldlöss på citrusfrukter har kunnat bekämpas med en liten nyckelpiga från Australien.

Det är också klart att våra uppslagsrika vetenskapsmän skulle kunna få fram nya ofarliga metoder. Rachel Carson berättar om en sådan metod som redan prövats med framgång nämligen sterilisering av insekthannar. "Man använder insektens egen drivande kraft till att förstöra den." Man började med att odla flugor och sterilisera dem genom röntgen- eller gammastrålning. Nu har man börjat använda sterilisering genom kemiska ämnen i stället. Båda dessa metoder innebär svårigheter. Man söker sig nu andra vägar, som bygger

på noggranna studier av insekternas natur, deras lockmedel t. ex., och deras reaktion inför vissa ljud. Kanske allra mest lovande är metoder att framkalla sjukdomar hos insekterna, sjukdomar som ej kan angripa andra levande varelser. Det finns också en rad möjligheter att använda andra djur som skyddsmedel mot insekter: fåglar, myror, fladdermöss, ugglor, spindlar, smådäggdjur.

Det gäller, slutar förf., inte att äga "herravälde över naturen" utan att finna "nya skapande sätt att närma sig problemet hur vi ska kunna dela vår jord med andra levande varelser.

I denna recension som redan är för lång har inte berörts frågan om att vissa kemiska medel för insektsbekämpning kunnat framkalla cancer eller leukemi, om det finns ett fint kapitel.

Inte heller har vi talat om den motståndskraft mot de nya gifterna som insekter hunnit utveckla. Vi vet nog själva att husflugan redan är immun. Och vi har kanske hört att malaria, tyfus och pest snart inte kan bekämpas med DDT och liknande preparat. Detta sorgliga faktum kan måhända tvinga oss in på nya och bättre vägar i vår kamp mot insektburna sjukdomar.

Huvudsaken är att få denna märkliga bok av en stor kvinnlig biolog känd och läst av många fler, inte minst här i Sverige. Hur ligger frågan till hos oss? Än sjunger fåglarna, det är sant. Men vår bok har en berättelse om en svensk bonde som dog i leukemi efter att ha behandlat sin mark med ett puder av DDT och benzohexaklorid.

Hur vore det med en bojkott av dessa livsfarliga och i längden odugliga gifter som rekommenderas till användning mot ogräs och insekter?

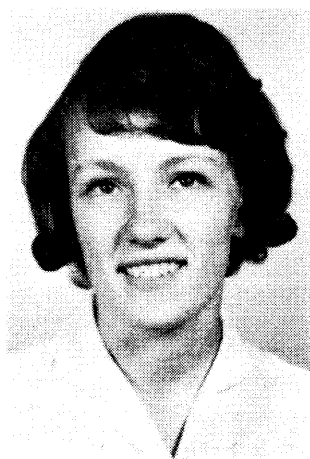
P. S. Sedan ovanstående artikel skrevs har förf. funnit att svensk forskning på området bedrivs av Statens Veterinärmedicinska Anstalt och av Skogs- och Lantbruksakademien. Se t. ex. artikel av Erik Rosenberg i junihäftet av tidskriften Sveriges Natur.

A. A.

unga kvinnor i SKV

I debatten om kvinnoorganisationernas vara eller icke vara har man av och till velat göra gällande att särorganisationen främst passar den äldre generationens kvinnor. Så har bl. a. en del unga SSU-klubbister argumenterat i diskussionen om det socialdemokratiska kvinnoförbundet.

I Svenska Kvinnors Vänsterförbund finns det gott om unga kvinnor – till och med mycket unga – och vi har bett några tala om varför de blivit medlemmar och varför de anser att det behöver finnas en kvinnoorganisation som SKV.

Irene Lehrman är bara 17 år och medlem i Bjurslättssavdelningen i Göteborg.

– Jag har inte varit med så länge, jag gick in strax före jul på ett möte som jag var inbjuden till. Det som gjorde att jag genast bestämde mig för att bli medlem var SKV:s inställning till fredsproblemen.

En annan sak som jag tycker är bra, det är att förbundet inte är anslutet till något politiskt parti. För ungdomar som inte har bestämt sig för någon speciellt politisk riktning kan det vara bra att komma med

i en organisation där man inte reser krav på ställningstagande för den ena eller andra riktningen i politiken. Sedan tycker jag att anknytningen till kvinnorna ute i världen är ett stort plus för SKV.

Jag tror att många unga kvinnor är intresserade av allt det SKV verkar för, men allmänt sett tror jag att organisationerna måste göra mera för att få kontakt med de unga. På ett möte i våras bad jag en jämnårig väninna att komma med – och jag tror säkert att hon blir medlem.

Carina Wälivaara 22 år och medlem i Kiruna SKV-avdelning.

– Kvinnan tige i församlingen... Inte är det någon som lyssnar till vad en ensam kvinna har att säga när vårt samhälle och vår värld ska styras. Man *måste* vara många för att få sina förslag och krav igenom. Det är därför SKV behövs och är av så stor betydelse. En organisation som kämpar för kvinnornas rättigheter oberoende av deras livs-
åskådning, en organisation, vars högsta mål är att alla

människor ska få leva i en trygg och fredlig värld – en sådan organisation har sitt fulla existensberättigande i vår tid!

Inger Danielsson, 27 år och hör till de många aktiva i Bjurslättssavdelningen.

– Jag visste egentligen inte vad SKV var för en slags organisation när jag första gången kom med på ett SKV-möte. Men jag upptäckte snart att de idéer som SKV arbetade för var riktiga och sedan var det ganska självklart för mig att gå med. Det jag vill sätta allra främst bland SKV:s förtjänster är ändå fredsarbetet. Detta, att få en enskild kvinna att förstå att hon tillsammans med alla andra kan betyda mycket

i de stora sammanhangen, det är viktigt. Vi har så lätt för att undervärdera vår egen roll här i livet. Kvinnorna kan uträtta mycket och vi borde göra mera.

En annan sak som i början betydde mycket för mig personligen, var enbart kontakten med andra kvinnor. Man blir gärna lite isolerad i en storstad. Och sedan vill jag säga, *vi har alltid så trevligt i SKV!*

Siv Levin, 23 år och ganska nybliven medlem i Solna SKV-avdelning.

– Medlemsskap i en kvinnoförning kan inte vara en generationsfråga. Det är klart att intressena är olika inriktade under olika perioder i en kvinnas liv. Men ta fredsfrågan, där måste ju alla, unga och gamla kämpa sida vid sida. Och kvinnoorganisationen har stora möjligheter att direkt och på ett speciellt sätt appellera just till kvinnorna för att få dem med i detta viktiga arbete. Jag är inte säker på att

man i s. k. blandade organisationer alltid talar ett språk som går fram till kvinnorna. En organisation som Svenska Kvinnors Vänsterförbund, med gamla fina traditioner, har en stor uppgift att fylla.

småbarns- mamma med yrkesarbete

sällsynt i Kiruna
vanlig i Visby

Byråchef Erland v. Hofsten vid Statistiska centralbyrån har granskat siffermaterialet från den arbetskraftsundersökning, som genomfördes i början av detta år, och ger här många intressanta upplysningar om gifta kvinnor med förvärvsarbete. Visste ni exempelvis att Visby och Umeå redovisar den högsta procenten förvärvsarbetande gifta kvinnor i åldrarna 25–34 år med 1 barn under 7 år? Eller att Göteborg ligger förhållandevis lågt i jämförelse med Stockholm?

Man kan räkna med att mellan 10 och 15 % av alla gifta kvinnor med barn under 7 år har förvärvsarbete utom hemmet på heltid. Det är rätt mycket, i varje fall betydligt mera än för bara några år sedan. Bland gifta kvinnor utan småbarn i hemmet ligger siffrorna helt naturligt högre men skillnaden är dock inte så stor. I åldrarna kring 50 år är det bara 20 à 25 % av de gifta kvinnorna som har fullt förvärvsarbete utom hemmet.

I diskussionen om gifta kvinnors förvärvsarbete tycks det allmänt förutsättas, att siffrorna ligger betydligt högre än de angivna. Man antar att vi redan kommit så långt att om inte flertalet så i varje fall en mycket stor del av de gifta kvinnorna både med och utan småbarn numera har förvärvsarbete. Så är emellertid inte fallet.

En av de viktigaste källorna till vår kunskap om förvärvsarbets omfattning hos skilda befolkningsskikt är de arbetskraftsundersökningar, som nu sedan ett par år företas varje kvartal. Undersökningarna bygger på intervjuer med ett samspel omfattande drygt 6.000 personer, av vilka en sjättedel byts ut varje kvartal. Urvalet är tillräckligt stort för att man skall kunna följa viktigare förändringar i fråga om arbetskraftens totala storlek och dess fördelning på huvudkategorier för riket i dess helhet. Däremot räcker det naturligtvis inte för att säga något om förhållandena på enskilda orter.

Enligt den arbetskraftsundersökning som ägde rum i februari i år redovisas inte mindre än en tredjedel (33,6 %) av alla gifta kvinnor med hemmavarande barn under 7 år som förvärvsarbetande. Undersökningen räknar emellertid som förvärvsarbetande var och en som under den vecka i februari som undersökningen avser haft ända ner till en timmes betalt arbete utom hemmet.

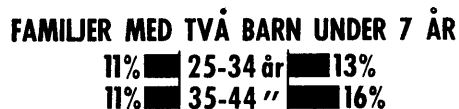
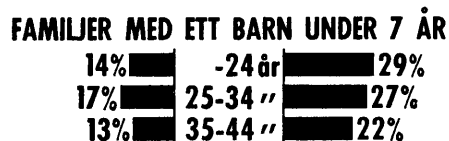
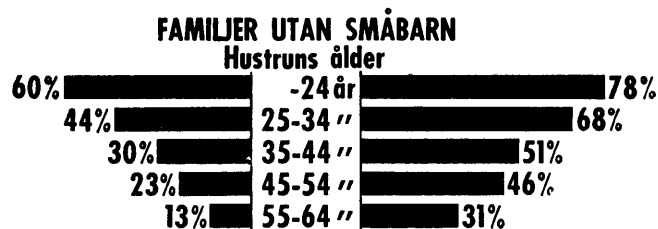
KORTTIDSARBETE VANLIGAST.

Det överensstämmer ju inte alls med vanligt språkbruk att som förvärvsarbetande räkna den som bara har några få timmars betalt arbete i veckan. Just bland småbarnsmödrarna torde det vara speciellt vanligt med sådant korttidsarbete. Hur vanligt kan man tyvärr inte se av arbetskraftsundersökningarna, som bara redovisar veckoarbetstidens längd för samtliga gifta kvinnor, både med och utan småbarn i hemmet. Av den redovisningen kan man se, att bara en dryg

PROCENTEN FÖRVARVSARBETANDE GIFTA KVINNOR VAR ÅR 1960

låg i de små tätorterna
(200–2.000 inv.)

hög i Stockholm

Diagrammet bygger på folkräkningen. Längden på varje stapel visar hur stor procent som hösten 1960 hade minst halvtidsarbete.

tredjedel bland dem som i undersökningen räknats som förvärvsarbete hade arbete 40 timmar per vecka eller mera. Om detta gäller även för småbarnsmammorna blir slutsatsen, att 13 % av dem skulle ha heltidsarbete utom hemmet. Räknar man med även dem som har veckoarbetstid ned till 22 timmar per vecka som förvärvsarbete, så bör det ändå inte bli flera än 23 % av småbarnsmammorna, som har förvärvsarbete.

Arbetskraftsundersökningarna ger naturligtvis också uppgifter om hur vanligt förvärvsarbetet är bland gifta kvinnor utan småbarn. Egendomligt nog föreligger denna grupp dock inte uppdelad efter ålder och inte heller efter om familjen har barn i skolåldern eller ej. Man kan dock få fram att i åldern omkring 50 år, där det inte just finns några småbarnsmammor, litet mer än hälften av de gifta kvinnorna är förvärvsarbete. Definitionen på förvärvsarbete är densamma som förut, d. v. s. minst en timme per vecka. För att få antalet heltidsarbete bör man därför — troligast — reducera till omkring en tredjedel och kommer därigenom fram till de inledningsvis angivna 20–25 %.

Just nu framkomna siffror från 1960 års folkräkning ger ungefär samma bild av läget som arbetskraftsundersökningarna, här räknar man som förvärvsarbete dem som har minst halvtidsarbete utanför hemmet. Bland gifta kvinnor med 1 barn under 7 år var andelen 18 % och vid 2 barn 11 %. Bland gifta kvinnor i åldern 45–54 år redovisades 27 % som förvärvsarbete. Om man bara räknar med de heltidsarbete, sjunker de angivna siffrorna ytterligare. Folkräkningen avser som arbetskraftsundersökningarna en viss vecka, i detta fall förlagd till oktober 1960. Sedan dess har otvivelaktigt förvärvsarbetet blivit vanligare, men bilden torde dock inte ha förändrats på något radikalt sätt på bara två år.

GEOGRAFISKA VARIATIONER

Intresset med folkräkningens uppgifter är inte så mycket att de bekräftar arbetskraftsundersökningarnas resultat utan att de ger detailsiffror, som gör det möjligt att säga en del om bland vilka grupper av gifta kvinnor, som man framför allt finner de förvärvsarbete. Framför allt visar sig en geografisk uppdelning vara av stort intresse.

I en kort artikel kan det naturligtvis inte komma i fråga att ge en fyllig bild av hur förhållandena varierar i fråga om förvärvsarbetet bland gifta kvinnor mellan skilda orter, men ett smakprov kanske ändå kan vara möjligt. Som en förenklad mätare på hur det ligger till på en ort väljer vi procenten förvärvsarbete (= minst halvtid) bland gifta kvinnor i åldern 25–34 år med 1 barn under 7 år.

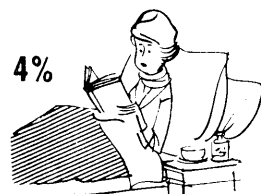
LÅGA GLESBYGDSSIFFROR.

Rikssiffran blir 21 %, d. v. s. litet mer än en på fem av småbarnsmammorna i den åldern hade hösten 1960 minst halvtidsarbete utom hemmet. Att siffran för glesbygden är betydligt lägre, nämligen 11 %, är inte förvånande. Möjligheterna att få tag i ett förvärvsarbete är ju för glesbygdens del mycket begränsade.

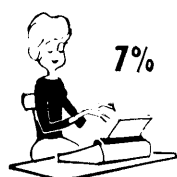
Går man sedan till tätorterna, så är det inte så förvånande att exempelvis för Djursholm finna en mycket låg siffra (12 %). En alldeles speciell förort till Stockholm är dock inte av så stort intresse i sammanhanget. Förvärvsarbete bland gifta kvinnor med småbarn (och för övrigt inte bara bland dem utan bland gifta kvinnor överhuvud taget) tycks vara en mycket sällsynt förekomst för en rad svenska städer. Ur högen citerar jag några orter med särskilt låga tal (16 % och därunder): Nässjö, Hjo, Bollnäs, Kramfors, Kiruna, Trollhättan, Arboga, Oxelösund, Motala, Avesta, Borlänge, Ludvika. Göteborg ligger också ganska lågt (19 %).

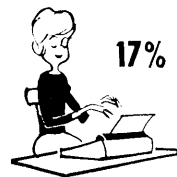
Hemmafruar
(även över 65 år)

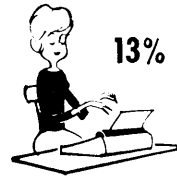
Tillfälligt hemma från arbete
(sjuka etc)

Korttidsarbetande
(högst 15 tim/vecka)

Deltidsarbetande
(15-39 tim/vecka)

Heltidsarbetande
(minst 40 tim/vecka)

Gifta kvinnors sysselsättning i februari 1963 (enl. arbetskraftsundersökningen). Gifta kvinnor både med och utan barn ingår.

MÅNGA YRKESARBETAR I VISBY.

Men ännu större intresse har det kanske att studera vilka orter, som ligger högt. Att Stockholm hör dit är rätt givet; siffran är 27 %. Malmö ligger ännu något högre (29 %). Övrigt är det dock en hel rad orter, som redovisar betydligt högre siffror än dessa båda orter. Högst av alla städer ligger överraskande nog Visby (39 %) och närmast kommer Umeå (38 %). Flera andra Norrlandsstäder har höga tal (Piteå, Örnsköldsvik, Östersund). I Skåne finner man också en hel rad städer med mycket höga tal (Landskrona, Lund, Eslöv, Trelleborg). Att också textilstäderna Borås och Ulricehamn har höga tal är mindre förvånande.

Det är mycket ovanligt att i fråga om sociala faktorer finna så stora olikheter mellan skilda orter som de här ovan antydde, och en ordentlig analys av hithörande förhållanden borde vara en tacksam uppgift. Genom det förslag till anslag för utarbetande av ett antal monografier i anslutning till 1960 års folkräkning, som riksdagen godkänt, lär också en sådan analys komma till stånd. Det förefaller väl troligt att denna analys kommer att visa att den viktigaste förklaringen till att läget är så olika på skilda orter är att arbetsmarknaden för kvinnor växlar så mycket från ort till ort. Kvinnornas möjligheter att överhuvud taget få ett förvärvsarbete är på många orter högst begränsade, och detta gäller inte bara småorter utan också många av de medelstora städerna. Förekomsten av barndaghem torde också inverka.

SMA "SOCIALGRUPPSVARIATIONER"

Till sist kanske det skulle vara av intresse att i sammanhanget nämna, att uppgifter om frekvensen förvärvsarbete bland gifta kvinnor även redovisas i 1958 års levnadskostnadsundersökning. Där redovisas även en uppdelning efter mannens yrkesgrupp. Resultatet blir att det inte föreligger några skillnader beroende på mannens "socialgrupp", utan förvärvsarbete är lika vanligt inom alla grupper. Det är kanske inte riktigt vad man skulle vänta sig. En grupp av kvinnor som av naturliga skäl faller utanför denna statistik är de ensamstående kvinnorna, som självfallet har yrkesarbete i betydligt större utsträckning än de gifta kvinnorna.

Erland v. Hofsten.

kvinnornas världskongress

Moskva 24–29 juni:

för att livet skall segra

Den svenska delegationen bestod av 31 kvinnor från hela landet, valda delegater och observatörer.

Populär hedersgäst var Nina Chrusjtjova, här i glatt samtal med några delegater.

Margit Andersson, Luleå överlämnar en lappdocka till en av kongressens yngsta — en flicka från Angola.

Sällan har ett sådant möte mellan kvinnor ägt rum. De kom från 114 länder, från alla kontinenter och deras antal var halvannat tusen. De representerade alla nationaliteter och raser. De talade olika språk och representerade skilda samhällsskikt, trosbekännelser och yrkeskategorier. En sak hade fört dem samman: *En orubblig vilja att försvara freden.*

I Moskva möttes de alla av värme och innerlig vänskap från de sovjetiska kvinnornas sida. Presenterna och blommorna var bara ytliga tecken på den atmosfär som rådde i hela Moskva under de oförglömliga kongressdagarna.

Kongressen var arbetsam, det skall med en gång sägas, men ingen hade väntat sig annat då dagordningen upptog inte mindre än fyra huvudfrågor rörande kvinnornas liv och arbete.

I den inledande rapporten över Kvinnornas Demokratiska Världsförbunds arbete under de senaste åren yttrade ordföranden *madame Eugenie Cotton*:

— Kongressens arbete har skänkts särskild glans tack vare Valentina Teresjkovas underbara bedrift. Den inger oss alla känslan, att från och med nu är kvinnan i stånd att deltaga på alla områden i uppbyggandet av den storartade framtid, vars perspektiv nu öppnar sig för alla folk... Vi vill i hela världen förbereda morgondagens kvinna, som inte skall förlora något av sin skönhet eller sitt känsliga sinne, men som skall vara mannens jämlike i familjen, i arbetet, i det offentliga livet och verka för en fredlig värld där barnen fritt kan utveckla sina anlag och överträffa våra förhoppningar.

Valentina Teresjkova, som just återvänt från sin historiska färd i rymden, blev naturligtvis kongressens hedersgäst. Hon invaldes i presidiet och på indiskt förslag placerades även den mycket sympatiske Valerij Bykovskij där.

Valentina var just så enkel, så varmt mänsklig, så naturligt charmfull, ja, så riktigt som man önskade att hon, den första kvinnan i rymden, skulle vara. Hon talade om sina upplevelser och om sina funderingar under rymdfärden:

— När jag flög, kom tankarna för mig: hur bra skulle det inte vara om mitt Vostok 6 — ett kvinnligt rymdskepp, så att säga — kunde slå en bro, en osynlig och likväl stark bro från hjärta till hjärta, sammanlänkande all världens kvinnor...

Afrikas kvinnor, hur vackert är inte ert land! Sett från rymden, har det exakt formen av ett hjärta, det brinnande hjärtat hos dem som kämpar för frihet och oberoende!

Europas kvinnor, hur underbara är inte era städer om natten!

Asiens kvinnor, hur majestätiska är inte era snötäckta berg, och hur underbara är inte era gröna dalar och hur väldiga era öknar i väntan på människans skapande hand!

Amerikas kvinnor, hur storslagen och omväxlande är inte er kontinent, som sträcker sig från norr till de södra polarområdena!

Jag såg på vår vackra jord: aldrig, tänkte jag, aldrig får denna jord så blå och glödande bli svärtad av atomaska.

Kongressens arbete inleddes med de fyra huvudinledningarna. Om kampen för kvinnornas rättigheter i samhälle och familj talade italienskan *Mrs Giglia Tedesco*. *Mrs Fuki Kushida* från Japan inledde till frågan om kvinnornas kamp för fred, avrustning och vänskap mellan folken. Om barnens hälsa, uppfostran och utbildning talade *Mrs Vilma Espin de Castro* från Kuba och den fjärde huvudinledningen hölls av *Mrs Aoua Keita* från Mali och den behandlade kvinnornas kamp för den nationella oavhängigheten.

Bland de många tal som hölls var det några som särskilt starkt ertsade sig in i åhörarnas sinnen. Till dessa tal hörde det som hölls på den Syd-Vietnameiska delegationens vägnar. De fasansfulla berättelserna om barn som kastas i fängelse tillsammans med sina mödrar, om soldater som skoningslöst bränner byar och kastar små barn i brinnande eld för att förmå mödrar att "bekänna" påstådda brott, om det utrottningskrig som föres med kemiska vapen — är alltsammans fakta som ingen delegat någonsin skall glömma.

Som förstenad satt man när *Tamina Adil*, den svartklädda änkan efter den mördade irakiske motståndsmannen Salem Adil, talade.

— Låt varje kvinna och varje mor föreställa sig att hennes barn, som hon fött och fostrat, eller att hennes make blir utsatt för den allra grymmaste tortyr. Det är den utan jämförelse tyngsta börda en kvinna kan bära. Tusentals kvinnor i vårt land har fått erfara detta. Jag är en av dem, min make greps av de fascistiska mördarna. De stack ut hans ögon och utsatte honom för den mest bestialiska tortyr.

Hon vädjade om solidaritet från all världens kvinnor och bad dem förena sina krafter för att rädda alla dem som hotas av grym död.

Andra tal hölls från andra länder där förtryck råder — Sydafrika, Angola, Spanien, Portugal, Grekland — för att nämna några. Alla efterlämnade de samma starka känsla av att vi måste visa ökad solidaritet med dessa folk och ge dem ett effektivare stöd i deras rättfärdiga kamp.

Från Förenta staterna deltog en mycket representativ delegation med 50-talet kvinnor. En av dem *Mrs Margaret Russel* från WSP (Women Strike for Peace), höll ett tal som var mycket lärorikt.

— Vi är en kvinnorörelse och vi handlar också som kvinnor. I familjelivet måste kvinnorna använda sig av diplomati och de måste ofta kompromissa för att upprätthålla fred mellan de olika familjemedlemmarna. Kvinnorna är vana vid att praktisera den fredliga samexistensens principer — så att säga — i det dagliga livet. Världen krymper samman för varje dag och blir alltmer som en familj. Är då inte kvinnornas metod den mest positiva och konstruktiva i samlevnaden?

Så berättade *Mrs Russell* om de många fredshandlingar WSP hunnit uträtta under sin knappt tvååriga tillvaro.

Forts. å sid. 12

МОСКВА

Mme Cotton, Nina Popova och Valentina Teresjkova tar plats i presidiet.

Andrea Andreen valdes till v. Hederspresident i KDV. Här samtalar hon med Funmi Ransome Kuti.

Mrs Appolus från Sydväst-Afrika berättar om situationen i Sydafrika för några av de svenska delegaterna.

— Vi har demonstrerat, skrivit brev och överlämnat petitioner till regeringen. Vi har studerat avrustningsförslag och dess ekonomiska följder. Vi har skrivit flygblad och broschyrer och upprop. Vi har sökt att väcka de amerikanska mödrarna inför faran av det radioaktiva utfallet. 51 av oss for till avrustningskonferensen i Genève i år och sammanträffade där med samtliga 17 delegationer. 40 av oss reste i juli förra året till Nevada, experimentfältet för amerikanska kärnvapen, för att protestera mot regeringens återupptagande av kärnvapenproven i atmosfären.

Och i våras valfärdade ett 30-tal av oss till Rom för att tillsammans med kvinnor från Europa, Sydamerika och Asien bringa Paven Johannes XXIII vår hyllning för hans fredsfrämjande insatser. I oktober, under kubakrisens ångestfyllda veckor demonstrerade vi två gånger framför Vita Huset och krävde stopp för alla planer på invasion. Vi var också beredda att sända ett flygplan med kvinnor till Kuba. Vår tanke var: Om ni anfaller kubanska kvinnor, anfaller ni oss!

Efter ett par dagars kongressförhandlingar gick delegaterna till arbete i de olika kommissionerna. Där gjordes mer än 500 diskussionsinlägg. Från svensk sida ställdes en rad konkreta förslag. I kommissionen om kvinnornas rättigheter föreslog *Rodny Öhman* att KDV framdeles borde ta initiativet till särskilda arbetskonferenser för länder med likartade problem — exempelvis i fråga om sysselsättningsstrukturen och vidare att en forskningsgrupp borde inhämta och bearbeta material angående daghemmens inverkan på barnen. I kommissionen om barnens fostran och hälsa ställde *Ulla Svensson* förslag om en världsomfattande propaganda mot krigsleksaker och att man skulle stimulera till ökat utbyte av barnlitteratur länderna emellan.

Vid kongressens avslutning antogs en appell till världens kvinnor. Den antogs med endast två röster emot — det var kvinnornas starka vilja att försvara freden och avvärja en delegationerna från Kina och Albanien som beklagligt nog inte ansåg sig kunna godkänna den. Trots den malört, som på detta sätt blandades i glädjens bägare, formade sig kongressavslutningen till en entusiastisk fest med hyllningar för madame Cotton, långvariga applåder och sånger. En skog av uppsträckta, sammanflätade kvinnohänder symboliserade kärnvapenkatastrof.

Vi återkommer till kongressen och till den mycket intressanta och givande resa, som den svenska delegationen fick göra till Kiev och Leningrad efter kongressen.

B. J.

allmän och total avrustning en absolut nödvändighet

I det tal som hölls på den svenska delegationens vägnar av Birgit Jansson vid Kvinnornas Världskongress, citerades en känd amerikansk biolog dr Glass. Om en kärnvapenkatastrof utlöses är det endast några få varelser som har möjlighet att överleva:

”Då det saknas strålningsskydd för djur, kommer alla vilda och tama djur i de stridande länderna att utsättas för dödande doser av radioaktivitet. Inte bara kött- och mjölkprodukter kommer att försvinna med boskapen, utan en ännu större olycka kommer fåglarnas undergång att innebära. Utan fåglar att livnära kommer insekterna att förökas katastrofalt. Insekterna — inte människan eller andra högre arter — är de enda som är rustade att överleva i atomåldern. De och bakterierna är enormt resistent mot strålning. Låt en man upptaga 600 röntgen och han förgås snabbt och eländigt, men 100.000 röntgen skapar inte minsta obehag för en insekt. Kackelackan, en ärevördig och hårdig art, kommer att överta den dåraktiga människans boplatser och tävla endast med andra insekter eller bakterier.”

Från den svenska delegationens sida underströks att ”allmän och total avrustning är en absolut nödvändighet för mänsklighetens framtid”.

UR APPELLEN FRÅN
KVINNORNAS
VÄRLDSKONGRESS:

livet skall triumfera om vi det vill!

... Vi vill bidra till att skapa en varaktig fred; vi vill inget krig; vi är övertygade om att konflikter mellan stater kan lösas genom fredliga förhandlingar.

Vi vill arbeta för fredlig samlevnad mellan stater med olika samhällssystem på grundval av ömsesidig respekt, nationell integritet och suveränitet, på grundval av icke-angrepp, icke-inblandning, jämlikhet och ömsesidig nytta. Vi vill arbeta för att uppnå allmän, total och strängt kontrollerad avrustning i första hand beträffande kärnvapnen.

Vi uppmanar er att

- **tillsammans med oss oförtrutet arbeta för att få ett slut på kärnvapenproven; stödja skapandet av kärnvapenfria zoner; kämpa för att alla militärbaser avlägsnas och alla trupper på främmande mark hemkallas;**
- **understödja de personligheter, organisationer och regeringar som handlar i denna anda;**
- **mångdubbla kvinnornas aktioner för fred, fredlig samlevnad och avrustning.**

Avrustningen skulle vara en av de största segrarna för en mänsklighet som längtar efter fred. Den skulle bidra till fred i världen, skapa förutsättningar för en sann jämlikhet mellan folken, frigöra omätliga materiella och mänskliga resurser för fredligt arbete och ställa vetenskapen i mänsklighetens tjänst. Den kommer inte att lösa alla sociala och andra problem, men kommer att skapa betingelser i överensstämmelse med folkens intressen.

Avrustningen och fredens sak är oskiljbar från folkens kamp för sitt nationella oberoende.

Kvinnor, vi som ger livet, skall försvara det!

På oss vilar ett stort ansvar för försvaret av våra rättigheter, våra barns lycka, för fredens skydd och folkens rätt till oberoende. Men vi har också stor tillit till vår styrka.

Vi är mer än hälften av mänskligheten. Vår styrka är vår enighet, som hitintills gjort det möjligt att förhindra ett tredje världskrigs fasor.

Det som förenar oss utgör en väldig kraft: det är kärleken till våra barn, vänskapen och solidariteten mellan kvinnorna och mellan folken i hela världen; det är vår strävan till fred, rättvisa, framsteg och lycka för hela mänskligheten.

Vi sluter oss samman för att samla och mobilisera alla krafter mot krigsfaran, för att säkra en varaktig fred i världen.

LIVET SKALL TRIUMFERA OM VI DET VILL!

låt det jämt finnas solsken . . .

Musik A. Ostrovskij Svensk text: Ture Eriksson

Vårsolens ring, himlen omkring
tecknade pojken i skolan
Texten han skrev blev som ett brev
med enkla och kantiga ord:

Låt det jämt finnas solsken,
låt mej jämt ha en mamma,
låt det jämt finnas himmel
över jorden och mej.

Älskade vän, käraste vän,
fred önskar alla i världen.
Mister du mor när du blir stor
hamrar ditt hjärta ändå:

Låt det jämt finnas solsken . . .

Stilla soldat! Hör du, soldat?
Människor fruktar krevaden.
Tusenden ser mot himlen och ber
det som vi ständigt har tänkt:

Låt det jämt finnas solsken . . .

Låt det jämt finnas solsken . . . Så sjöng pionjärerna när de en dag stormade in i kongresshallen, glada och lyckliga och med massor av blommor i händerna för att hylla "alla sina mammor". Sången var snart på allas läppar, den blev till en signaturmelodi för hela kongressen. (Noter kan erhållas mot insändande av 1:40 i frimärken till tidningens exp.)

Omätlig nöd, krigsbrand och död
får inte gå över världen.
Sol överallt! Fred över allt!
Så har oss livet befallt.

Låt det jämt finnas solsken
låt mej jämt ha en mamma,
låt det jämt finnas himmel
över jorden och mej.

bad och barn

Det sägs att det är besvärligt att ha barn med sig ut, men ibland är det skönt. Som häromdagen då jag flydde från frukostdisken och tre obäddade sängar och tillbringade dagen vid Nya Eriksdalsbadet i Stockholm tillsammans med fyraåringen. Sensommarsolen sken varmt och vattnet var tempererat. Jag prövade den allra nyaste bikinin och kände mig ganska så jönsig – om uttrycket tillåtes. Det är i varje fall adekvat. En ung kvinna i bikini slipper inte de s. k. badraggarna, som verkligen kan konsten att förstöra en baddag, som man tänkt tillbringa med en god bok, en stickning eller med ensamma funderingar.

– Hej, lilla fröken. Vackert väder i dag. Vad gör fröken ikväll?

I sanning ett djupsinnigt samtal, medan den unge mannen gör gymnastiska rörelser för att framhäva musklerna under den brunbrända huden. De är alltid solbrända, redan första baddagen. Vintersemester i sydligare nejder, brukar det heta, men är säkert lika ofta kvartslampa.

Men säg den badraggare som inte får ett hastigt ärende, från vilket han aldrig återkommer, då en fyraårig kille dyker upp och ropar mamma?

Trots det får nog den goda boken eller stickningen vänta, eftersom ett barn i en aldrig så liten bassäng kräver tillsyn var sekund. Ett, tu, tre är han försvunnen. Plask ned i vattnet från bassängkanten. Ögonblicket därpå står

han på fötter i vattnet, hostar, spottar och fräser. Ögonen är stora och runda av förskräckelse, och mamma måste trösta och torka. Och sedan är han i vattnet igen, denna gång med fötterna före. Han har en badring av plast, men vågar inte hänga på den och flyta. Det blir ingen tid för mamma att ligga på rygg men i gengäld får sensommarsolen sin chans att bättra på solbrännan runt om hela kroppen.

På hemväg i tunnelbanetåget är den lille nog så kavat, pratar högt om att han simmat under vattnet som en fisk, och att det inte alls är farligt. En dam, som just reser sig för att stiga av, säger något om att små barn måste akta sig för djupt vatten. Då vänder han sig om, och just som dörrarna öppnas slår han ut sin lilla hand mot damen och ropar. så det hörs ända ut på perrongen:

– Men, man kan flyta på en plastgrej!

S. Andersdotter Hedell

KVINNAN säkrast bakom ratten

av Ulf Ingemar

Ja, nu är det fastslaget! Kvinnan är säkrare bakom ratten än mannen! En utredning som just färdigställts lämnar klart besked om den saken!

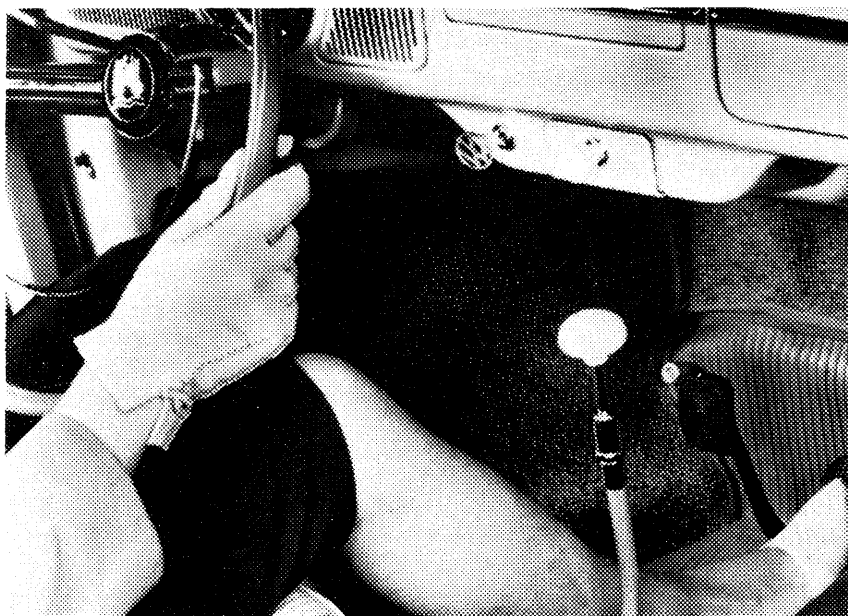
Ända sedan kvinnan, för snart 25 år sedan, började intressera sig för att själv köra bil, har motståndet varit massivt från det maskulina hållet. En mängd skäl har anförts varför kvinnan överhuvudtaget skulle vara komplett oduglig som bilförare. De första "bil-suffragetterna" rönte mycken spott och spe. De manliga bilförarna, som tidigare varit hänvisade till att träta med varandra, fick nu en gemensam hackkyckling. "Ja se fruntimmer och bilar — det går inte alls ihop", har varit en vanlig replik.

Men under årens lopp har motståndet mjuknat alltmer. Den snabba utvecklingen av vår standard, och därmed bilbeståndet, medförde att kvinnan började få disponera familjens bil i allt större utsträckning. Männerna började också få upp ögonen för att det vid vissa tillfällen kunde vara bekvämt om "lilla frugan" hade ett körkort. Då kunde han till exempel ta "lilla nubben" utan att behöva åka buss, spårvagn eller taxi hem!

Taxi ja! När de kvinnliga taxiförarna debuterade var det dags för en ny opinion, men denna gång avsevärt mer halvhjärtad. Visserligen händer det än idag att en och annan maskulin individ känner det vara under sin värdighet att åka med en kvinnlig förare. Men de är i absolut minoritet. Och när så Spärvägsbolaget lanserade sin nya giv med kvinnliga bussförare, var isen totalt bruten. Kvinnan har helt och fullt accepterats som bilförare! Men hur klarar sig då kvinnorna i trafiken? Ja, får man tro det stora flertalet manliga bilister, så har de den uppfattningen att kvinnan är vad man kallar en "trafikens olycksfågel". Den gamla välkända "Laura" har blivit bilburen — det är enda skillnaden. Man har accepterat kvinnan som bilförare, men att godkänna henne som fullvärdig sådan — nej då!

Det är därför i högsta grad intressant att titta en smula på resultatet av den här utredningen. Man får väl bara hoppas att också männen accepterar fakta.

För att göra det mer överskådligt har

vi ställt upp siffrorna i tabellform, angivna i procent. Det är att observera att samtliga siffror räknats fram på basis av antalet körkortsinnehavare. Att det finns avsevärt fler män än kvinnor bakom ratten ute i trafiken kan man därför helt bortse från.

1. Vållande av omkörningsolyckor.

Män 67 % Kvinnor 33 %

2. Vållande av parkeringsskador.

Män 76 % Kvinnor 24 %

3. Vållande av fotgängarolyckor.

Män 54 % Kvinnor 46 %

4. Åtal för vårdslöshet i trafik.

Män 88 % Kvinnor 12 %

5. Åtal för rattfylleri.

Män 92 % Kvinnor 8 %

6. Vållande av påkörning bakifrån (t. ex. i bilköer).

Män 38 % Kvinnor 62 %

Så, slappna av alla kvinnor bakom ratten. Ni kan känna er lugna i medvetandet om att ni är lika duktiga bilförare som männen. Rentav litet bättre...

hösten

Den gröna,
den sköna,
den lekande våren
förflyger.

Den gula,
den fula
september i spåren
sig smyger.

Ack! Sommarens dagar
de väntades långa
och voro så korta.

De lovades många,
dock äro de borta.

Selly, Selly, ser du molnet där?
Vinterns drivor det i skötet bär.

J. O. Wallin

HEM och HUSHÅLL

Ur vår internationella kokbok har vi denna gång valt en rätt från Polen där makaroner eller nudlar, som de där kallas, är en mycket omtyckt ingrediens i alla upptänkliga sammanhang. För svenska smaksinnen verkar det kanske konstigt med makaroner och vanilj. Men vi försäkrar — det är bara en fördom. Prova och ni ska finna att det är mycket gott.

Följande anekdot hade mrs Bazaar, kokbokens författarinna, också hämtat från Polen.

Makaroner och filosofi

En ung man med tämligen klen förstånd fick en gång ett giftermålsförslag. Stackars yngling! Han hade inte den blekaste aning om hur han skulle bete sig i andras sällskap. För att hjälpa honom ur hans förlägenhet grep fadern, som var en man av värld, in och förmanade honom således:

— När du första gången uppvaktar din tillkommande vet du troligen inte vad du skall tala med henne om. Följ mitt råd. Börja först att tala om kärlek. Sedan kan du gå över till familjeangelägenheter. Avsluta så det hela med lite filosofi.

Brudgummen in spe nickade instämmande och förklarade allvarligt att han förstod fullkomligt. Med faderns välsignelse gav han sig så i väg till sitt första möte med sin tillkommande.

Flickans föräldrar var närvarande vid

mötet vilket gjorde att han kände sig mycket besvårad. Men när de på grund av det delikata ärendet avlägsnat sig, blev han ledigare. Med faderns goda råd ringande i öronen frågade han flickan helt plötsligt.

— Älskar du makaroner?

— Ja visst, svarade hon förvånad, varför skulle jag inte älska makaroner.

Efter ett ögonblicks tystnad fortsatte han.

— Har du någon bror?

— Nej, jag har ingen bror.

— Friaren sken upp. Han hade lyckligt och väl klarat av faderns två första instruktioner. Nu återstod att komma med lite filosofi.

— Kalga, sade han, om du hade haft en bror, skulle han ha tyckt om makaroner?

★

Makaronipudding med vanilj

3 ägg
2 kkp riven ost
175 gr korta makaroner saften av en citron
 $\frac{1}{2}$ kkp strösocker
 $\frac{1}{2}$ liter blandning av filmjolk och gräddfil
1 tsk vaniljsocker
50 gr smör
kanel och skorpsmulor

Vispa samman ägg och socker. Tillsett filblandningen och riveosten. Blan-

da i de kokta makaronerna, vaniljen samt citronsaften.

Smält smöret i en form. Häll i hela blandningen och strö kanel och skorpsmjöl över innan den ställes in i ugnen. Gräddas i cirka 250 grader till dess puddingen stannat samt fått vacker färg.

Delikat vinsås och makaronipudding

2 ägg
1 glas torrt vitt vin
1 rågad tsk potatismjöl
2 tsk socker
 $\frac{3}{4}$ glas vatten

Blanda alla ingredienserna i en tjockbottnad kastrull. Under omrörning kokas de upp. När de fått en jämn konsistens lyftes kastrullen av värmen. Fortsätt att röra till dess såsen svalnat.

praktisk syplats första pris i 4 M-tävlan

En husmor från Arbrå, fru Ellen Mörk, tog första pris i den förslagstävling som utlystes av HEMMENS 4 M.

I likhet med många andra husmödrar hade fru Mörk funderat över hur hon skulle kunna få en lämplig plats för sin sömnad och för symaskinen när den inte var i bruk. Fru Mörk syr ofta, ja hon syr det mesta åt sig själv och de två barnen. Så en syplats var verkligen något angeläget.

Att ha en god idé och dessutom en händig make, kan vara en förträfflig kombination många gånger för en husmor. För fru Mörks del ledde det till att hon fick sin syplatsfråga löst, att hon fick 1.000 kronor från HEMMENS 4 M i första pris och att hon kanske får glädjen att se sin idé omsatt i en vidare verklighet.

Tävlingsjuryn hade den meningen att en fast syplats fyller en väsentlig funktion i ett hem. Kläd- och övrigt husbehovssömnad, lagning och ändring av

textila material tar en god del av husmors arbetstid.

Fördelarna med det belönade förslaget är, att det på ett litet utrymme ger plats för redskap och övriga detaljer, som behöver finnas inom räckhåll under arbetet. Symaskinen kan med ett

enkelt handgrepp komma i arbetsläge, behöver inte lyftas eller monteras. Baccor och lädor gör det möjligt att hålla ordning på arbetsmaterialet. Saxar och nålar kan förvaras utom räckhåll för små barn. Arbetsskivan kan användas även för strykning.

sidan och klarade livet utan större besvär. Bilen körde bort.

Lilian försökte komma nära duvorna, men det lyckades inte. Duvorna masade sig undan för henne också.

— Jag är väl ingen bil, sa flickan förnärmat. — Ni kan gott stanna där ni är.

Men duvorna brydde sig inte om det hon sa. De makade sig undan så snart hon kom i närheten av dem. Lilian suckade, hon tyckte det var ledsamt att inte duvorna ville stanna kvar hos henne.

Då kom en gubbe med en påse duvmat. Han kastade ut ärtor och blev genast omsvärmd av fåglarna. Nu blev flickan helt övergiven av duvorna. Ingen enda av dem tycktes bry sig om henne. Alla trängdes kring den gamle med påsen.

Men så hände något. Ett fönster till ett av husen i närheten öppnades och en tant ropade något åt gubben. Denne nickade till svar. Så stängdes fönstret och tanten försvann bakom gardinerna.

Gubben vände sig till flickan:

— Hör du, lilla stumpan, sa han vänligt. — Ta hand om den här påsen och mata duvorna. Jag måste gå hem till mitt, förstår du.

Lilians händer slöt sig snabbt kring påsen. Hon tackade och neg som om hon fått en stor och vacker present.

Gubben gick.

I ett nu var Lilian uppvaktad av duvorna. De flaxade kring henne, somliga satte sig på hennes axlar. En försökte sitta på hennes huvud. Ja, hon var så omsvärmd av djur som aldrig förr. Och varje gång hon kastade ut en näve ärtor, ropade hon högt av glädje:

— Kom, alla mina djur... alla mina djur i världen!

där SKV går framåt...

Pajala

En ny SKV-avdelning har bildats i Pajala. Redan vid starten diskuterades vilka lokalpolitiska frågor som det var angeläget börja syssla med. På första mötet beslutade man vända sig till kommunalnämnden med en begäran om att skyltarna för hastighetsbegränsningen skall flyttas, så att 50-kilometersbestämelsen kommer att gälla även för ett bostadsområde där det nu bor ett hundratal barn.

Ljungby

5 nya direktanslutna medlemmar fick förbundet på värkanten i Ljungby. I höst blir det en ny avdelning lovar de som tagit initiativet till medlemsvärvningen.

Ärsta

har värvat 4 nya medlemmar och

Farsta

rapporterade tre nya medlemmar när man tog ledigt för sommar och semester.

Vantör

Som ett led i solidaritetskampanjen för Sydafrikas folk anordnade Vantörs-avdelningen ett inbjudningsmöte den 3 maj. Sydafrikafrågan visade sig konkurrenskraftig gentemot den vackra värvkvällen — mötet blev över förväntan välbesökt. Fil. stud. Charles Kauraisa från Sydvästafrika gav flera fakta om förhållandena i dagens Sydafrika, där rasförtryck och terror blivit landets lag.

Brian Isaacs, Ronald Chatty och Peter Radise, alla f. d. medlemmar av Golden City Dixies (de valde att stanna i Sverige efter en turné för ett par år sedan) sjöng negro spirituals och den upplysande filmen "Endast för vita", visades.

★ ★ ★ ★

för en kärnvapenfri zon i Norden

Delegaterna från de nordiska länderna vid kongressen i Moskva enade sig om följande uttalande som tillställts regeringarna i respektive länder:

Kvinnor från Norden, som deltagit i Kvinnornas Världskongress i Moskva den 24—29 juni 1963, där den centrala frågan var fred och allmän avrustning riktar en vädjan till de nordiska ländernas regeringar, att med det snaraste uppta till behandling de förslag, som avser skapandet av en kärnvapenfri zon i Norden.

Vi vädja till regeringarna om ett intimt och konstruktivt nordiskt samarbete och oavbrutna ansträngningar för att bevara freden och tryggheten i Norden

Danmarks Demokratiska Kvindeförband

Finlands Demokratiska Kvinnoförbund

Islands Kvinnoförbund för Fred och Kultur

Norsk Kvinneförbund

Svenska Kvinnors Vänsterförbund

BILREPARATIONER ALLA BILMÄRKEN

Ensamförsäljare för

NYA *Volvo*

VÄLKOMMEN IN TILL OSS
I DAG FÖR EN PROVTUR!

RÅGSVEDS

BIL- & MOTOR AB

Bjursätragatan 69. BANDHAGEN 3
Tel. 47 49 47 - 47 49 49

FULLSTÄNDIG SERVICE!

RESERVDELSLAGRET flyttat till
Brännkyrkagatan 98.
Tel. 69 69 21

TV - Radio - Transistor

— alltid ett fynd hos

**International
Teve**

Blekingegatan 6 — Tel. 40 96 11

SOMMARENS KYLSKAP HETER

PHILCO, CROSBY och ALASKA

Finnes i olika storlekar samt med stort frysfack. Ytermått 50x50. Säljes på mycket goda villkor. Välkommen in till oss eller ring.

Kvällsöppet till kl. 20.

BROR NORRMAN
UTSTÄLLNINGEN MYNTGATAN 26
TEL. 22 25 16, 23 57 67

MALARE

Henry Kjällander

TILL EDER TJÄNST

BONDEGATAN 65 — STOCKHOLM Sö
Tel. 43 31 89 — 41 62 59

Nu är rätta tiden för konservering

TVÄTTMASKINER — FRYSBOKAR

JÄRN OCH BOSÄTTNING

JÄRNMÄN AB

Hökarängsplan 11. Tel. 94 37 50, 94 37 60

SKV

50 år 1964

SKV:s nästa förbunds-kongress skall äga rum den 2-3 maj 1964 och kommer, på inbjudan av Göteborgsdistriktet, att förläggas till Göteborg och Börsen.

Detta klubbades vid förbundsstyrelsens sammanträde i Stockholm den 7-8 september. Kongressen får sin särskilda prägel av att förbundet nästa vår firar 50-årsjubileum. Den 19 mars 1964 blir det nämligen 50 år sedan Föreningen Frisinnade Kvinnor bildades, den organisation som 1931 ombildades till Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

En bred organisationskampanj för att stärka och bygga ut förbundet skall genomföras under månaderna fram till kongressen. Nya medlemmar, nya avdelningar och ökad spridning av vår tidning är kampanjens målsättning.

Ransome Kuti

tackar SKV:s medlemmar

Funmi Ransome Kuti från Nigeria — SKV:s egen afrikadelegat — besökte Sverige på väg hem från Kvinnornas Världskongress. Under sin vistelse här blev hon bl. a. intervjuad i radions "Familjespegel". Vi kommer i nästa nummer av vår tidning med en specialartikel om vår långväga gäst. Här vill vi bara citera några rader ur ett brev till förbundets ordförande Andrea Andreen:

"Jag sänder er varma hälsningar och ett uppriktigt tack från alla medlemmar i vår organisation för er vänlighet mot mig under min vistelse i Sverige. Jag ber er framföra mitt tack till medlemmarna i er organisation."

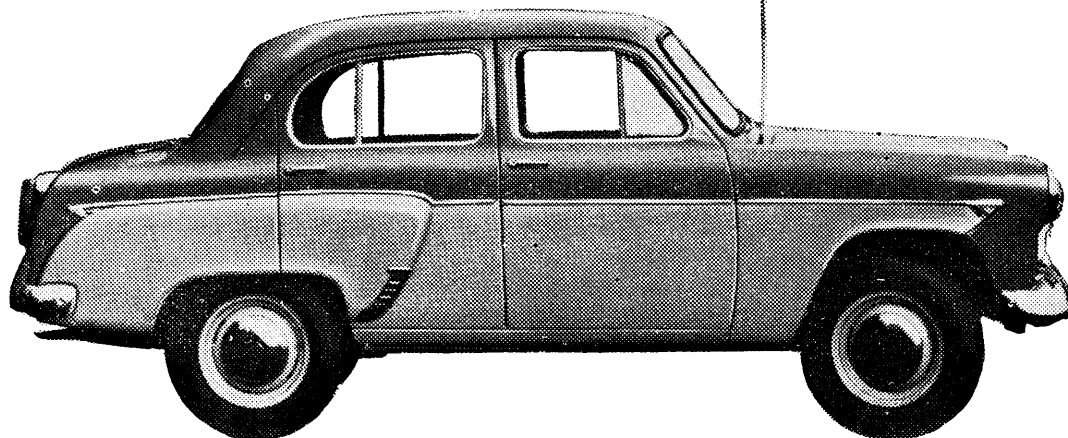
Medlen till förbundets solidaritetsfond fortsätter att strömma in och vi ger här en redovisning fram till den 9 9. I oktobernumret avser vi att komma med slutredovisning. De avdelningar som ännu har listor att redovisa ombedes därför sända in pengarna senast den 1 10 för att komma i slutredovisningen.

Transport	7.470:12
Borlänge	44:—
Farsta	50:—
Surahammar	10:—
Vantör	70:—
St. Göran	161:—
Bjurslätt, Göteborg	253:—
Örebro	86:—
Sandviken	11:—
Eskilstuna	65:—
Bromma	7:—
Västerås	86:—
Malmberget	125:—
Borås	31:25
Hälsingborg	75:—
Bromma	14:—
Västervik	10:—
Skövde	136:—
Koskullskulle	10:—
Uppsala	15:—
Centrala, Göteborg	150:—
Backsjön	27:—
Lidköping	100:—

Summa: 9.006:37

MOSKVITCH

mycke' bil
för pengarna

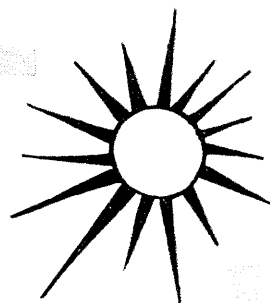

Nya **MOSKVITCH** 4 dörrars bäddbar kvalitetsbil med radio, el. vindrutespoln. 3 ggr rostskyddsbeh., asymmetriskt halvljus som standard. 2-färgslackerad i olika kombinationer för omg. leverans. OBS priset. Kr. 7.100 fritt Stockholm. Med accis och oms. kr 8.800

Generalagent: **Matreco Bil AB** Karlavägen 67, Stockholm

Telefon 63 03 40 — Serviceverkstad Dalagatan 6

KÅSERIET:

terror

Jag är trött.

Trött på all reklam, alla försåtligt utformade och modernt layoutade annonser. Utled på veckotidningarnas reportage med läckra färgfotos om hur man skall ha det och framför allt *vad* man måste ha eller i varje fall bör ha för att anses vara en modern människa som är med sin tid.

Jag behöver inte en betjänt, en sådan där som skall stå och ta upp plats och som man hänger kläderna på i stället för att hänga dem på en stol som går precis lika bra. Jag vill inte äga en automatisk visp med femton delar, som tar timmar att diska. Jag klarar mej galant utan en hylla för kryddor i keramikburkar och jag behöver inte en särskild korg (!) för stekpannan. De 50 kronor en elektrisk tandborste kostar lägger jag hellre på något annat. Jag *vägrar* att skaffa mej ett speciellt serveringsförkläde med mössa i samma mönster och den elektriska stekpannan? Var skulle jag göra av den och framförallt, var skulle jag göra av min gamla, förträffliga stekpanna som passar så bra till den stora plattan på spisen?

Jag vill inte ha en nattmössa med spetsar på, fodral till nattdräkten, en bricka att ställa på sängen, en korg för ketchup och HP-såsflaskan, en torkhuv, en utegrill, en innegrill, ett grillgaller, grillförkläde och grillvantar. Försök inte lura mig till att köpa TV-tofflor och TV-kanna eller TV-set där koppen placeras på en särskild TV-bricka.

Nu skall man ha en speciell "vändare", då man skall vända fläsket i stekpannen. Finns det inga vanliga gafflar kanske? Så reklameras det för speciella ställningar för kopparna i skåpet. Det sparar plats sägs det. Och nu, när vi äntligen fått dessa praktiska kryddhyllor med utdragbara pytsar för salt, mjöl och peppar så rekommenderar veckotidningar på fullt allvar de här saltkaren i porslin med trälock som hängs upp på väggen och som är idiotiska på alla sätt och vis.

För att nu inte tala om alla *stora* saker man skall ha t. ex. ett uterum eller varför inte en swimmingpool, så man slipper att dra iväg till badplatsen och blanda sig med mängden. Nu skall man inte inbilla sig att uterummet får se ut hur som helst heller. Det

skall förstås ha tak och vara inhängnat så att man helt kan njuta av isoleringens fröjder — det är socialt det. Och så bör det vara möblerat som ett bättre vardagsrum med stolar och bord och lampetter och skumgummidyner i matchande färg med mattan (!) Ja, jag har sett mattor i uterum. Det är ju jättepraktiskt, eller hur?

Och hur utnyttjar ni egentligen balkongen? Ställer ni barnens stövlar, skridskor och andra attiraljer där har ni kommit på efterkälken i utvecklingen. Balkongen får absolut inte vara ett skräputrymme. Läs hur trädgårdsarkitekt Rabatt eller skådespelarparet Wresing har ordnat det. Se så raffinerat blommornas färg står mot de japanska stråmattorna och de egenhändigt målade vilstolarna.

Tro nu inte att jag vill plädера för återgång till gamla goda tider, då husmödrarna skurade golv hasande fram på onda knän och fick reumatism av alla iskalla sköljvatten. Saker som *underlättar* arbetet tar jag tacksamt emot. Men allt det andra!

Herregud vad man blir trött!

Kraka

— Så roligt, Inga lilla, att du ville presentera den unge mannen för oss...

SKV och sam- beskattningen

Vid styrelsemöte den 7-8 sept, beslutade SKV att till den allmänna skatteberedningen framföra sina synpunkter på familjebeskattningen:

Förbundet anser att beskattningen så långt möjligt bör utformas så att den ger kvinnorna ett friare val mellan förvärvsarbete, hemarbete eller en kombination av båda delarna. Det anser att detta främst kan ske genom en mycket kraftig höjning av förvärvsavdraget och dettas anpassning till de faktiska merkostnaderna för förvärvsarbetande kvinnor. Avdraget bör utgå till barnen fyllt 18 år, eftersom det stora flertalet i framtiden inte kommer att ha avslutat sin yrkesutbildning innan dess.

För att motverka den negativa effekt sambeskattningen har för många kvinnor med långvarig och för samhället kostsam utbildning anser vi att vårt land, liksom Norge bör ge tillfälle till valfrihet mellan särbeskattnings och sambeskattnings. Särbeskattnings bör få förekomma när inkomsterna inte emanerar från kapital, egen eller familjemedlems rörelse utan är inhämtade genom förvärvsarbete på annat håll.

Förbundet är icke berett att för närvarande tillstyrka avskaffandet av ortsavdraget för hemmafruar, men vill gärna bidra till en utveckling som på längre sikt kan göra det överflödigt. Förutsättningen för slopandet av detta bidrag är att samhället kan erbjuda alla kvinnor som så önskar, förvärvsarbete på villkor som kan förenas med familjernas rimliga anspråk på service samt att många funktioner som nu åvilar hemmen förvandlas till sociala angelägenheter. Dessa förutsättningar saknas i nuläget. I synnerhet skulle ortsavdragets slopande för hemmafruar te sig som en grym orättvisa i landsändar där kvinnorna får leta med ljus och lykta efter arbetstillfällen.

Förbundet vänder sig mot återinförande av barnavdrag vid beskattning, då dessa endast gynnar de högre inkomsttagarna och förordar istället en mycket kraftig höjning av barnbidragen.

MODENYTT:

hösten är kommen

Övergången från en årstid till en annan brukar ofta skapa klädbekymmer. Brittsommardagarna är visserligen ännu ganska soliga och sköna, men redan i morgon kan den kulna hösten vara ett faktum. En titt i garderobens malpåsar. Visst duger den stickade dräkten från i fjol ganska gott och den litet kraftigare terrylenkjolen med en mjuk yllejumper är ett praktiskt plagg till vardags.

Men ändå... nog är det ganska roligt att tänka på något nytt. Och det finns verkligen många trevliga nyheter denna höst. Det rutiga tycks komma på bred front - små rutor, stora rutor och sneda rutor. Snibbiga kragar, moderna på 30-talet, kommer igen. Höftlänga, lediga utanpåblusar med ledig ärmskärning är andra kännetecken på höstens mode.

Här har vi valt några modeller ur MMT:s höstkollektion, som alla bär Katja of Swedens signatur.

En underbart ledig elegans präglar den tartanmönstrade tvådelade modellen. Den är uppsydd i 3-te jersey. Katja har försett blusen med markerad knappslå, sidsprund och snibbkrag. Klänningen finns i brunt-svart-topas-blått, grått-vitt-svart-gult och oliv-svart-citrin-aqua. Riktpriset är 198:-. Den virkade kepsen kommer från Titti Wrangle.

På nästa bild presenterar vi två specialiteter för Katja of Sweden: den lilla kraglösa basdräkten, sparsam med dekorativa detaljer och den raka kraglösa basklänningen. Båda har smala passpoaler, i enfärgat, kulknappar och samma ruta - "the Edwardian way" i grönröd-blå, rosenbrun eller safirgrön-svart 3-te jersey. Riktpriset är detsamma för båda modellerna - 198:-. Hattarna kommer från Titti Wrangle.

Promenadskon har en alldeles ny och särpräglad linje med hög front och uppsvängt bakstycke. Materialet är bufelskinn.

